

Sant Cebrià de la Móra

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Sota al Pla de la Calma.
Emplaçament Seguint la riera d'Avencó per Aiguafreda, sobre la masia del Clot.

Coordenades:

Latitud: 41.78715
Longitud: 2.3113
UTM Est (X): 442774
UTM Nord (Y): 4626373

Classificació

Número de fitxa 08276 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Contemporani
Segle XII-XVI-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Parcialment restaurada. La porta està tancada amb un candau que es pot demanar tant al mas el Clot com a l'Ajuntament o al mossèn.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. Plaça de la Catedral. 08500 Vic.
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez
Data de registre de la fitxa: dt., 13/03/2001 - 01:00

Descripció

Sant Cebrià de la Móra, va ser bastit com un temple romànic, segurament cap el segle XII, de parets gruixudes i de campanar no gaire alt, orientada a ponent. L'edifici estava format per una sola nau amb volta de canó seguit, i acabada amb un absis llis semi-circular cobert amb volta de quart d'esfera, amb una sola finestra central i de forma absidal, a llevant. Aquest absis presenta una obertura de 3'80 m ample per 2 m cobert per una volta de quart d'esfera; mentre que la nau té unes mides interiors de 6 m de llarg per 4'80 m d'ample. La porta es troba oberta cap a l'oest, i estaria emmarcada per un arc de mig punt adovellat, característic de les construccions d'aquest moment. De les estructures d'obertura primitives en queda, només, la finestra de l'absis ja que la resta de possibles obertures van desaparèixer en les posteriors remodelacions. Aquestes característiques han permès associar-la una tradició arquitectònica llombarda i de caràcter marcadament rural, amb clars paral·lels en les esglésies parroquials de caire muntanyenc de la zona del Montseny (ex. El Brull, Sant Cristòfor de la Castanya...).

A aquest conjunt s'afegiren, al XVI, dues capelles laterals de caire tardo-gòtic (cap el 1580), cobertes amb volta de creuer i columnes als angles de la nau, que li donaren la planta de creu llatina que es veu a l'actualitat. La capella del nord presenta capitells senzills a les arrencades dels arcs, i la del sud presenta una porta tapiada. El sistema constructiu utilitzat es basa en el carreu de pedra rojenca local, de carreus de mides variades, ben col·locats i en algun punt disposats en forma de plec de llibre. El cos central és amb nau de quatre trams de volta apuntada on es manté l'absis.

Les reformes documentades del XVII, es centren en la portalada, ja esmentada, on hi ha una inscripció amb la data de 1722, delimitada per dues pedres allargades amb forma de jamba. També es reformarà La rectoria i el campanar, que es troba situat a l'angle nord-oest, de planta quadrada i amb dos forats de campana; que porta la data de 1799 gravada. A aquest campanar s'hi accedeix per una porta oberta a la capella nord a través d'una escala trencada i que es queda a mitja alçada.

Altres restes d'elements arquitectònics singulars, són les restes d'armaris a la paret i rentamans. A banda i banda de l'entrada i fent cantonada amb les capelles, s'obren sengles altarets a la paret amb un petit taulell sobresortint 40 cm cap enfora a 90 cm alçada. I a l'absis es veuen encara les restes d'uns encaixos que podrien correspondre a un retaule d'uns 3'3 m alçada, mentre que l'ara de l'altar correspon una làpida funerària d'època moderna, i força difícil de llegir, donat el seu estat de conservació.

Observacions:

Davant l'església de la Móra hi havia, en una mica de placeta, el pedró, on s'hi realitzava la **PROCESSÓ AL PEDRÓ DE LA MÓRA**. Per Corpus els pagesos i veïns de la Móra, com també gent d'altres punts del municipi de Tagamanent, anaven en processó al pedró de la Móra i allà es feia un ofici religiós; però aquest element no s'ha conservat. L'església apareix en el Catàleg Municipal amb incoació expedient. A l'interior de l'església, segons Vulart (veure bibliografia) es documenten frescos realitzats per l'escola del mestre d'Osor (X-XIII), de marcada tradició romànica. Al voltant de l'església parroquial s'observen restes de murs, alguns corresponents a la rectoria, però possiblement s'hi haurien bastit altres dependències annexes en les diverses èpoques històriques documentades en la parròquia, les quals seria molt interessant tenir-ne un estudi arqueològic complet.

La parròquia de Sant Cebrià s'estén pel vessant septentrional de la Calma, limitant per la riera de Picamena o de l'Avencó fins a Ferreres, pel camí ral que travessa la Calma des de Tagamanent a Collformic, pel Collet de Terrús i per ponent fins el Pla de Ginestar; apareix ja esmentat així al 1666, en una antiga consuetud de la Móra.

Història

L'estructura arquitectònica de San Cebrià de la Móra pertany a una església romànica del segle XI o XII, d'una sola nau, a la qual s'hi realitzaren importants reformes, una de les més destacades fou al 1580 amb

l'afegiment de dues capelles laterals; i les del segle XVIII, passant per un important estat d'abandonament al llarg del s. XIX, per ser parcialment reformada al segle XX.

El topònim de la Móra es documenta per primera vegada entre 898 i 917, tot i que en alguns documents del segle XI i XII és anomenada Sant Cebrià de Biscala, en relació una serra i un domini que s'anomenava així: "Biscala", "Bischala". El nom de Móra, segurament d'origen vegetal, com el de la Figuera o la Perera era el nom d'una antiga villa rural o gran propietat que s'ha identificat amb el Clot. El terme ja apareix escrit en una antiga consuetud de la Móra redactada al 1666.

L'adscripció a Sant Cebrià, ens pot fer pensar en una data reculada. Aquest sant fou un bisbe de Cartago i pare de l'Església que va ser martiritzat el 285, vinculat al primer cristianisme hispànic i molt venerat a Catalunya. La primera referència de l'església és del 1099, i al llarg dels segles XI i XII anirà apareixent en les llistes de parròquies de la diòcesi de Vic, redactades al segle XII però segons A. Pladevall reflecteixen l'estat de la diòcesi del 1050 al 1154. En aquests documents el Presbiter de la Móra pagava al bisbe una taxa de 4 diners, aquesta suma l'hem de considerar important ja que estaria a la mitjana respecte altres parròquies. La documentació parroquial ens diu que al 1515 la parròquia tenia 5 famílies i al 1686, en tenia el doble; mentre que al 1782 arribava a les 12 famílies i al 1890 restava amb 7 famílies.

Una dada important ens l'aporten les visites pastorals que detallen, de forma més o menys precisa algunes de les reformes que patí la Móra. La remodelació arquitectònica realitzada al segle XVIII, ens documenta, en el 1722, la construcció de la nova portalada de ponent, un cor i un rosetó, com també una sagristia adossada a la capella de la part meridional i es va arrebossar tota l'església. Al 1799, es bastí el nou campanar: una massissa construcció que recorda les velles torres de defensa. També entre el 1750 i 1799 s'aixecà la teulada de l'església per evitar les humitats denunciades en les diverses visites pastorals del 1746 i 1753. En una visita pastoral del 1590 es documenten, també, alguns dels béns mobles de l'església: un altar a la Mare de Déu dels Dolors, on s'hi esmenta l'advocació a la mare de Déu del Roser i a Nostra Senyora de Gràcia, documentada fins el 1876. Es creu que abans del 1352, hi havia un imatge o altar dedicat a la Mare de Déu, que amb el temps va passar a dir-se Santa Maria de Gràcia (1480-1666), Nostra Senyora de Nadal (1644) i Santa Maria de les Dones (1691).

El temple fou cremat al 1936, durant la guerra civil espanyola, causant importants destrosses; en aquest moment va deixar de tenir capellà i es va agregar a la parròquia del Brull. En el moment de la seva destrucció, la Móra tenia un altar de tipus neoclàssic del XVIII, i els altars del Roser i dels Dolors. També hi havia, entre altres imatges menys rellevants, un gran Sant Crist en una fornícula i la Mare de Déu de Gràcia, que podia ser gòtica.

Al 1948 s'encomanà la parròquia de la Móra i la de la Castanya a Mn. Coma, que va fer-hi diverses reformes. Al 1952 es va enderrocar la rectoria, es va rebaixar el teulat de l'església a nivell de volta i es va enllosar, al igual que a l'absis i a les capelles laterals; l'interior de l'església va ser repicat i arreglat el paviment, respectant només el cor tardà.

L'edifici s'obrí al culte el 1953, després de la profanació del 1936, amb un aplec que es celebrà fins el 1980. Després s'hi feren actuacions de caràcter puntual (es posà un reixat) i la més recent, al 2000, consistí en l'arranjament de la teulada per encàrrec de l'Ajuntament de Tagamanent.

Bibliografia

- AAVV. (1984). Osona I, Ed. EC, Barcelona. p. 72-76. AAVV. (1991). "El Vallès Oriental i el Vallès Occidental". Catalunya romànica, vol. XVIII. Ed. EC. Barcelona. p. 433. AAVV. (1991). Gran Geografia Comarcal de Catalunya, vol. 6. AAVV. (1999). "Sant Cebrià de la Móra". El Vallès Occidental i el Vallès Oriental. Guies comarcals. Catalunya romànica. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, p. 178-180. CASTELLS, J; COMAS, P. (1994). Esglésies i ermites del Montseny i el seu entorn. GAVÍN, J.M. (1990). "Sant Cebrià de la Móra" a Vallès Oriental. Inventari d'Esglésies. Arxiu Gavín. IPEC-Montseny (1998), n. 7412. PLADEVALL, A. (1965). "Notícies històriques sobre la parròquia de Sant Cebrià de la Móra". AUSA, V, n.51. Vic. p. 167-175. PLADEVALL, A. (1988). "Evocació de Tagamanent". Monografies del Montseny,

n.3, Viladrau: Amics del Montseny, p. 81-90. PLADEVALL, A. (1988). "Síntesi històric - geogràfica dels municipis de la vessant vallesana del Congost i Osonenca". Monografies del Montseny, n°3, Viladrau: Amics del Montseny. p. 128-134. PLADEVALL, A. (1998). "Sant Cebrià de la Móra, una antiga parròquia del Montseny" a Monografies del Montseny, n.13, Viladrau: Amics del Montseny. p. 87-86. VULART, A. (1999). "La pintura i els seus artistes". A III i IV Trobades d'Estudiosos del Montseny. Monografies, 27. Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals. p.117-120.

